

Beslutningsforslag nr. B 48. Fremsat den 21. november 2000 af Ole M. Nielsen (KRF), Flemming Kofod-Svendsen (KRF), Jann Sjørnsen (KRF) og Tove Videbæk (KRF)

Forslag til folketingsbeslutning

om indbetaling af bidrag til dækning af udgifter ved ledighed

Folketinget opfordrer regeringen til snarest at fremsætte de nødvendige lovforslag og foretage de nødvendige ændringer i bekendtgørelser, cirkulærer og andre forskrifter således, at lønmodtagere og selvstændige som ikke er medlem af en arbejdsløshedskasse med virkning fra den 1. juli 2001 pålægges at indbetale et bidrag til dækning af udgifter ved ledighed svarende til det bidrag, der betales af a-kassemedlemmer tillagt et bidrag til administration af ordningen.

Lovændringer m.m. skal udarbejdes efter følgende retningslinjer:

- 1) Kontanthjælpsmodtagere, personer i fleks- og skånejob, lærlinge, skoleelever og studerende med deltidsarbejde samt beskæftigede pensionister skal ikke omfattes.
- 2) For personer, der er omfattet af forslaget, opkræver staten det nødvendige bidrag og sikrer dem tilsvarende rettigheder, som gælder for a-kassemedlemmer.
- 3) Deltidsansatte skal kun indbetale bidrag svarende til medlemsbidraget for deltidsforsikrede a-kassemedlemmer tillagt et administrationsbidrag.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Forslagsstillerne finder, at såvel lønmodtagere som selvstændige i lige stort omfang skal medvirke til at finansiere udgifterne til ledighed. Det er ikke rimeligt, at de, der har valgt ikke at være medlem af en a-kasse, i mindre omfang bidrager til finansiering af udgifterne ved ledighed i forhold til dem, der er medlem af en a-kasse. Forslaget har til hensigt at rette op på denne ulighed. Også personer i faste stillinger med lav ledighedsrisiko skal i fuldt omfang bidrage til betaling af udgifterne ved ledighed.

Såfremt en person ikke forsikrer sig, overtager staten i højere grad de fremtidige mulige udgifter til forsørgelse af den ledige. Forslagsstillerne finder det derfor rimeligt, at staten kan forpligte lønmodtagere og selvstændige til at betale et bidrag til dækning af udgifter ved ledighed, som svarer til det bidrag, som a-kassemedlemmer betaler.

Efter at medlemstallet i a-kasserne i flere år har været stigende, faldt det fra 1998 til 1999 med knap 13.000 personer.

En gennemførelse af beslutningsforslaget skal følges op af ændringer, der sikrer bedre rettigheder i dagpengesystemet.

Det antages, at gruppen af personer, der ikke er medlem af en a-kasse, hovedsagelig er personer i faste stillinger med lav ledighedsrisiko. Eftersom ansatte i fleksjob, skånejob, kontanthjælpsmodtagere, lærlinge og elever samt studerende med deltidsjob ikke er omfattet af forslaget, forventes forslaget ikke at have negative virkninger for de svageste grupper i samfundet.

Forslagsstillerne finder det positivt, at alle erhvervsaktive med skattereforment i 1993 blev pålagt at bidrage til at finansiere udgifterne til ledighed, aktivering, sygedagpenge m.v. via indførelse af øremærkede arbejdsmarkedsbidrag. Det forudsattes, at arbejdsmarkedsbidragene skulle svare til arbejdsmarkedsfondenes udgifter. Ideen var, at når udgifterne til arbejdsløshed m.v. faldt, skulle arbejdsmarkedsbidraget reduceres tilsvarende. Med pinsepakken blev de tre arbejdsmarkedsfonde slået sammen til én fond, og ud-

gifter til førtidspension og revalidering blev som noget nyt finansieret af fondens midler.

Forslagsstillerne er imod disse ændringer og finder, at arbejdsmarkedsbidraget i højere grad skal variere med ledigheden, så arbejdsmarkedets parter tilskyndes til at arbejde for en reduktion i ledigheden, idet arbejdsmarkedets parter vil spare udgifter til arbejdsmarkedsbidrag, når ledigheden falder.

Selv om arbejdsmarkedets parter med indførelse af arbejdsmarkedsbidraget i højere grad bidrager til at betale udgifterne i forbindelse med ledighed m.v., skal medlemmer af en a-kasse stadig væk bidrage mere til betaling af udgifterne til dagpenge m.v. end personer, der ikke er medlem af en a-kasse.

Beskrivelse af svagheder i det nuværende dagpengesystem

Eksempler fra hverdagen understreger flere svagheder i det nuværende system vedrørende ret til optagelse i en a-kasse og optjening af dagpenge rettigheder. De nedenfor nævnte eksempler udgør ikke en udtømmende liste over de problemer, der findes i dagpengesystemet. Forslagsstillerne finder, at der sideløbende med indførelse af en pligt til at bidrage til dækning af udgifterne ved ledighed er behov for at rette op på disse regler.

Eksempel a

En person, der er flyttet til udlandet uden for et EØS-land for at arbejde, afslutter formelt sit studium under ophold i udlandet. Efter endt studium søger personen optagelse i en a-kasse på grundlag af uddannelse, men kan ikke blive medlem, fordi vedkommende bor uden for et EØS-land og ikke har haft bopæl og ophold i Danmark senest to uger efter uddannelsens afslutning.

Eksempel b

En person, der har været væk fra arbejdsmarkedet i en længere årrække, har opretholdt sit medlemskab af en a-kasse og har i perioden ikke modtaget offentlige indkomstoverførsler. Personen har tidligere været på

arbejdsmarkedet i en periode og har ved den lejlighed optjent ret til dagpenge. Når personen vender tilbage til arbejdsmarkedet, har vedkommende ikke ret til dagpenge, men skal på ny optjene dagpengeret.

Eksempel c

En person er kommet i klemme i systemet, fordi vedkommende har mistet sit arbejde som afdelingsleder. Direktoratet for Arbejdsløshedsforsikringen har fastslået, at arbejdet er ukontrollabelt, fordi kontrakten ikke nævner et bestemt timetal for arbejdets omfang, og fordi personen ikke havde nogle overordnede til at kontrollere sine arbejdstider. Ved omregning efter gældende sats kan personen på grund af den høje omregningssats og en relativt lav løn ikke opfylde beskæftigelseskravet for påbegyndelse af en ny dagpengeperiode.

Eksempel d

En del selvstændige erhvervsdrivende har problemer med at opnå ret til dagpenge, især på grund af manglende fleksibilitet i reglerne vedrørende dokumentation for opfyldelse af beskæftigelseskravet.

For forslagsstillerne er det vigtigt, at når man pålægger en gruppe personer pligt til medlemskab af en a-kasse, må de berørte personer ikke udsættes for åbenbart uforståelige og urimelige afgørelser.

Beskrivelse af antal personer omfattet af forslaget

I 1999 var der i alt omkring 2.626.000 lønmodtagere og selvstændige, eksklusive ansatte i fleksjob, lærlinge og studerende med deltidsarbejde samt kontant-hjælpsmodtagere med ledighed som eneste problem. Heraf var omkring 2.185.000 lønmodtagere og selvstændige, eksklusive efterlønsmodtagere, medlem af en a-kasse. Der var således omkring 441.000 lønmodtagere, der ikke var medlem af en a-kasse.

Økonomiske konsekvenser af forslaget

Fra år 2000 udgør a-kasemedlemmers medlemsbidrag til staten 3.420 kr. om året pr. medlem for fuldtidsbeskæftigede og 2.280 kr. om året for deltidsbeskæftigede. Såfremt 441.000 personer omfattes af forslaget, vil statens indtægter stige med omkring 1,49

mia. kr. Dertil kommer, at staten vil miste skatteindtægter som følge af, at de personer, der omfattes af forslaget, får fradrag for indbetaling af bidraget. Med et gennemsnitligt a-kassekontingent på 4.324 kr. om året og med en skatteværdi af fradragene på 39,4 pct. giver det tabte skatteindtægter for staten på omkring 0,75 mia. kr. årligt.

Det første år før personerne får gavn af de rettigheder, der følger af forslaget, forventes forslaget at give en merindtægt for staten på omkring 740 mio. kr. Eftersom forslaget først skal træde i kraft den 1. juli 2001, giver det et provenu i 2001 på 370 mio. kr. I takt med at de personer, der omfattes af forslaget, får mulighed for at udnytte deres nye dagpengerettigheder, anslås det med en vis usikkerhed, at statens indtægter falder til omkring 557 mio. kr. om året.

Bemærkninger til forslagets enkelte bestemmelser

Ad 1

Bestemmelsen har til hensigt at sikre, at svage grupper på arbejdsmarkedet og personer, der ikke har rettigheder i dagpengesystemet, ikke omfattes af forslaget. Gruppen af folkepensionister med erhvervsarbejde foreslås ikke omfattet af forslaget, idet gruppen ikke får gavn af rettighederne i dagpengesystemet og derfor heller ikke bør bidrage til ordningen.

Ad 2

Personer omfattet af forslaget skal have ret til dagpenge svarende til de regler, der gælder for a-kasemedlemmer. Dette gælder også vedrørende optjening af dagpengeret og optjening af ret til efterløn. De personer, der er omfattet af forslaget, skal endvidere have ret til et ligningsmæssigt fradrag svarende til de regler, der gælder for fradrag for a-kassekontingent.

Ad 3

Definitionen af deltidsansatte følger definitionen i § 67 i Lov om arbejdsløshedsforsikring, hvor det nævnes, at »som deltidsbeskæftigede betragtes beskæftigelse, hvis varighed er højst 30 timer om ugen beregnet i gennemsnit for 4 uger/1 måned«.

Skriftlig fremsættelse

Ole M. Nielsen (KRF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om indbetaling af bidrag til dækning af udgifter ved ledighed.

(Beslutningsforslag nr. B 48).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.